

Maastoratojen suunnittelu maneesiin

Tämä on suuntaa antava ohje maastoratojen suunnitteluun ja rakentamiseen maneesiolosuhteissa. Tämä liite pyrkii vastaamaan kysymyksiin, joita tulee vastaan kun suunnitellaan maastoratoja halliin. Tämän tekstin lisäksi on hyvä tutustua Suomen Ratsastajainliiton julkaisemaan Ohjeita maastoradan rakentamiseen - oppaaseen.

Hyvät tiet ovat tärkein asia

Maastoradan suunnittelussa maneesiin korostuvat hyvät tiet. Ahdas tila tuo haasteita suunnittelijalle. Ratsukoiden pitää pystyä ratsastamaan määrättyssä tempossa turvallisesti eivätkä esteet saa yllättää ratsukoita. On suositeltavaa käyttää kahteen suuntaan hypättäviä esteitä ja säästää näin tilaa.

Hyvällä radalla on alku, keskikohta ja loppu. Alussa on selkeitä, helppoja ja hyvin lähestyttäviä luokan mittojen mukaisia esteitä. Tällaisina esteinä voidaan pitää muun muassa tukkeja ja sianselkiä. Keskikohdalle voidaan sijoittaa haasteellisimmat esteet ja tehtävät. Kapeat esteet ja kulmaesteet sopivat hyvin keskikohdalle rataa. Radan lopussa on hyvä olla luokan mitoissa olevia ja kutsuvia esteitä ratsukoille. Tällaisia esteitä ovat tukit, pöydät ja mökit. Tällainen radan lopetus antaa ratsukolle onnistumisen tunteen, josta on helppo jatkaa seuraavaan kilpailuun.

Esteiden sijoittelu määrittelee teiden ratsastamisen. Rata tulee mitata sitä reittiä pitkin, jota ratsastajat ratsastavat. Olisi tärkeätä käyttää mahdollisimman suuria kaarteita ja rohkaista ratsukoita etenemään oikeassa tempossa. Esteet kannattaa yleensä sijoittaa lävistäjille ja pitkille sivuille, jolloin maneesin päädyt ovat luontevasti käytettävissä kääntämiseen. Liian pienet kaarteet syövät tempoja ja vaikeuttavat hyvän laukkarytmin ylläpitämistä.

Radalle voidaan sijoittaa esimerkiksi puita tai muita kierrettäviä elementtejä ohjaamaan ratsukoita. Niiden käyttöä suositellaan varsinkin matalammissa luokissa, joissa ratsukot vasta tutustuvat maastoesteisiin. Myös radalle sijoitetut muut maastoesteet voivat ohjata ratsukoita.

Aikaratsastusluokat

FEI:n kenttäratsastussäännöissä todetaan, että aikaratsastusluokkia ei suositella. Ne voivat saada aikaan turhaa riskinottoa radalla. On hyvä suosia taitoarvostelulla suoritettuja kilpailuita. Luokan tempoon vaikuttaa paitsi estekorkeus, myös maneesin koko.

Maneesissa käytettävät maastoesteet

Koska maastoesteitä ei pysty kiinnittämään maahan, on tärkeätä valita alapituudeltaan sopivia esteitä (riittävän leveitä ja pitkiä esteitä) radalle. Iso koko antaa esteelle tukevuutta ja pienentää esteen kaatumisriskiä. Tähän asiaan ei voi kiinnittää liikaa huomiota.

Hyvinä esteinä voidaan pitää tukkeja, mökkejä, sianselkiä, pöytiä, kulmia ja pitkällä alapituudella rakennettuja risuesteitä. Nämä kaikki estetyypit on mahdollista hypätä molemmista suunnista.

Esteiden koristeluun on hyvä kiinnittää paljon huomiota. Tavoitteena on tehdä esteistä kutsuvia ja luonnonmukaisia myös sisäolosuhteissa. Koristeluun voidaan käyttää muun muassa heinä- ja olkipaaleja, kuusia, havuja ja kukkia. Myös maalinjojen käyttöä suositellaan erityisesti pienemmissä luokissa aina, kun se

estetyypin osalta on tarkoituksenmukaista. On hyvä muistaa, että hevonen ei näe värejä vaan kontrasteja. Koristelulla ja maalinjojen käytöllä voimme lisätä kontrastia esteisiin myös halliolosuhteissa.

Jos maneesiin rakennetaan kaksi rataa esimerkiksi 80 ja 90 cm, on hyvä huomioida, että 90 cm radalla voi olla ainoastaan 1 tai 2 kpl 80 cm:n luokan esteitä. Ei ole ratsukoille eduksi käyttää liian pieniä esteitä. Pienemmän luokan esteet radalla pitää myös pystyä perustelemaan.

Esimerkki noin 65 m X 30 m maneesiin suunnitellusta radasta

60 cm

Hyppyjä 8 – 10 kpl

Radan pituus 500 – 600 m

80 cm

Hyppyjä 10 – 14 kpl

Radan pituus 550 – 750 m

90 cm

Hyppyjä 12 – 16 kpl

Radan pituus 550 – 850 m

Esimerkki noin 100 m X 40 m maneesiin suunnitellusta radasta

60 cm

Hyppyjä 8 – 10 kpl

Radan pituus 500 – 600 m

80 cm

Hyppyjä 10 – 15 kpl

Radan pituus 700 – 900 m

90 cm

Hyppyjä 14 – 18 kpl

Radan pituus 800 – 1000 m

100 cm

Hyppyjä 16 – 20 kpl

Radan pituus 800 – 1100 m

Esimerkki esteluettelosta 60 cm

1. Tukki
2. Kolmio
3. Sianselkä
4. Laavu
5. Kolmio
6. Laavu
7. Tukki
8. Tukki

Lähteet:

FEI Eventing rules 2019

https://inside.fei.org/sites/default/files/Eventing%20Rules%20for%202019%20-%20clean%20version_03Dec2018.pdf

Maastoradan suunnittelijan opas

https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/1536/maastoradan_rakennusopas_2018.pdf

FEI Eventing Cross Country Course Design Guidelines

<https://inside.fei.org/sites/default/files/FEI%20Cross%20Country%20Course%20Design%20Guidelines%20018%2026%20September%202018.pdf>

Seppo Laine

Antti Luoma

Aki Karhapää

Kalle Nykänen